

De Schakel

Informatieblad voor de aangesloten verenigingen

Nr. 51, december 2015

De tijd vliegt: we zitten alweer in de maand december, met de kerstvakantie voor de deur. Van een rustige periode is echter geen sprake, de voorbereidingen voor 2016 zijn al in volle gang.

In deze editie blikken we terug op het afscheid van een van de oprichters van de SBV, Jappie van der Veen. Daarnaast is onze blik vooruit gericht naar 2016, waar in januari meteen al enkele applicatiecursussen gepland zijn. De agenda wordt flink gevuld met onder andere verkeerslessen en verkeersmarkten, tevens is er ook een overzicht van de Drive Clean trainingen in 2016. Wij wensen u alvast fijne feestdagen en een goed 2016 toe. ♦ TH

Begeleid rijden 17-jarigen definitief ingevoerd

Minister Schultz van Haegen gaat het experiment 2toDrive definitief invoeren. Met 2toDrive kunnen jongeren vanaf 17 jaar hun rijbewijs halen en onder begeleiding rijden tot ze 18 jaar zijn. Uit een evaluatie van SWOV blijkt dat het ongevalsrisico per kilometer onder 2toDrivers 26 procent lager is dan voor bestuurders die niet meededen aan 2toDrive.

Eenmaal zelfstandig op de weg rijden 2toDrivers gemiddeld 561 kilometer per maand. Dat is ruim 150 kilometer per maand meer dan jongeren die niet hebben meegedaan aan 2toDrive. Het ongevalsrisico per kilometer onder 2toDrivers die de vragenlijst invulden, is 26 procent lager dan voor bestuurders die niet meededen aan 2toDrive. Dit komt overeen met ervaringen uit het buiten-

land: in Zweden daalde het ongevalsrisico van de groep begeleidrijders over twee jaar met ongeveer 40 procent, en in Duitsland daalde dit risico met 16 tot 30 procent.

Dit blijkt uit een evaluatie van Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV), waarvoor de stichting in 2014 alle 18- tot 20-jarige jongeren

benaderde die minstens een halfjaar hun rijbewijs hadden. 30.763 jongeren (31,7 procent) stuurden een ingevulde vragenlijst op.

Verder blijkt uit de evaluatie dat 18 procent van de 2toDrivers wel eens zonder begeleider heeft gereden tijdens de begeleidrijdenfase, van wie het merendeel dit overigens 'vrijwel nooit' deed. Van de jongeren die niet hebben meegedaan aan 2toDrive gaf 48 procent aan wel eens zonder rijinstructeur te hebben gereden voordat zij een rijbewijs hadden. Beide groepen deden dit voornamelijk op privé-terrein of bos- en landweggetjes.

SIRA Consulting heeft de processen van 2toDrive geëvalueerd. Hieruit blijkt dat alle betrokken organisaties (CBR, RDW, BOVAG, VRB en FAM) positief zijn over het experiment, en goed samenwerken. Het experiment loopt sinds november 2011 en duurt tot 31 oktober 2017. Daarna wordt het begeleid rijden definitief ingevoerd. In maart 2015 slaagde de 100.000e 17-jarige via 2toDrive voor het rijexamen. *Bron: Rijksoverheid.nl*

Kantoorgegevens

De Knobben 100
9202 XJ Drachten
(0512) 544 610

- Mw. Marjolein van Eek
(06) 231 64 181
marjolein@stichtingsbv.nl
- Mw. Anjo Hiemstra (op maandag de hele dag en vrijdagmorgen)
anjo@stichtingsbv.nl
- Mw. Dirkje Nynke Tibma (aanwezig: maandag) dirkje@stichtingsbv.nl
- Dhr. Willem Vreeling (06) 5329 7473
willem@stichtingsbv.nl
- Mw. Tessa Witteveen (06) 4409 5726
tessa@stichtingsbv.nl
- Dhr. Thoas Hommema (tijdelijke invaller voor Tessa) thoas@stichtingsbv.nl.

ABL

Secretaris mw. L. Schutte
Eems 150
9204 JZ Drachten
(0512) 511 562
liaschutte@chello.nl

AA&O

Secretaris dhr. F. Werkman
Industrieweg 2
9403 AA Assen
info@aawerkman.nl
(06) 2222 4319

B14

Secretaris dhr. J. Dijkstra
Merkelstrijtte 51
8625 HX Oppenhuizen
(06) 5341 5065
info@vo-sneek.nl

Meppel

Secretaris dhr. N. ten Kate
Zuiderlaan 199
7944 EE Meppel
(0522) 244 366
info@rijsscholenmeppel.nl

PGCA

Secretaris dhr. G. de Vries,
Enemastraat 10
9351 MP Leek
(06) 5025 4226
info@autorijsschooldevries.nl

VBR

Secretaris dhr. A. Pal
De Weech 39
8405 GN Luxwoude
(06) 2893 5743
appie@palletje.nl

Afscheid Jappie

Na vele maanden voorbereiden, plannen en regelen was het donderdag 19 november eindelijk zover: Jappie (alias Jaap) van der Veen nam na meer dan 22 jaar afscheid van de SBV.

Een bijzonder moment voor de SBV en voor Jappie zelf. Als bevlogen oprichter van de SBV heeft hij zich vele jaren hard gemaakt voor de verkeerseducatie in Noord-Nederland. Hij heeft, samen met Haje Haisma, een voortrekkersrol gespeeld in de rijsschoolwereld en het inzetten van rij-instructeurs bij verkeerseducatie. Dankzij hun visie en inspanningen is er

een samenwerkingsverband tot stand gekomen tussen rij-instructeurs, dat we verder nergens kennen in Nederland. Dit heeft in 1993 geleid tot een goede samenwerking met het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Fryslân en de Friese gemeentes. Ook met Groningen en Drenthe werkt de SBV inmiddels samen, zodat men werkelijk kan spreken over een SBV Noord-Nederland. Jappie vervulde de rol van vicevoorzitter van het bestuur en was verantwoordelijk voor het aansturen van het personeel. Maar wanneer het nodig was, sprong hij ook zelf voor een groep. Hij was betrokken bij tal van

projecten, zoals tractortrainingen, rijvaardigheidstrainingen, bromfietslessen, scootmobieltrainingen en docentenpool voortgezet onderwijs. In juni heeft Jappie al afscheid genomen van het bestuur, nu was de beurt aan het afscheid van de SBV-leden en externe contacten.

Van 17.00-18.00 uur organiseerde de SBV een receptie voor al die mensen en organisaties waar Jappie mee samen werkte. Tal van mensen kwamen bijeen in hotel van der Valk in Drachten met cadeaus, wensen en bedankjes voor Jappie. Sijtze Aukema, oud SBV-medewerker, had

een prachtige fotocollage over Jappie gemaakt, die tijdens de receptie en pauzes werd vertoond. Om 18.00 uur was er een heerlijk buffet, waar de ruim 120 gasten van konden genieten. Tijdens het eten werd Jappie toegesproken door Sipke van der Meulen, secretaris van het ROF. De heer Van der Meulen deed dit als vervanger van de Friese gedeputeerde Sietske Poepjes. Het ROF roemde de inspanningen van Jappie voor de verkeersveiligheid. Vanwege deze jarenlange activiteiten kreeg Jappie De Verstomde Schreeuw uitgereikt. De Verstomde Schreeuw is een prijs van het ROF, ingesteld voor mensen die zich verdienstelijk hebben gemaakt op het gebied van de verkeerseducatie in Fryslân. Aan deze prijs is een prachtig beeldje verbonden, dat een kunstenaar heeft ontworpen na een verkeersongeluk, waarbij zijn beide ouders omkwamen.

Na het uitgebreide eten hadden we een boeiend avondprogramma. Tom Metz, de voorzitter van de SBV, opende de avond en introduceerde onze gastspreker: Gerard Tertoolen. Deze verkeerspsycholoog vertelde een boeiend verhaal over gedragsbeïnvloeding in het verkeer. In zijn presentatie werd de werking van onze hersenen uitgelegd en wat dit voor gevolgen heeft voor ons gedrag in het

verkeer. Na deze presentatie en een korte pauze werd Jappie toegezongen door de docentenpool, met een eigen geschreven tekst op de wijs van "au Champs Élysées". De voorzitter nam na dit lied de microfoon over en sprak Jappie lovende woorden toe. Voor hem is er speciaal een gouden speld ontworpen met het SBV-logo. Jappie kreeg deze opgespeld. Het laatste woord was aan Jappie zelf. Hij keek terug

op de 22 jaar dat hij actief is geweest en haalde enkele anekdotes naar boven. Hij dankte iedereen voor zijn of haar komst en wenste de SBV een goede voortgang toe. De avond werd afgesloten met een hapje en drankje en natuurlijk kon iedereen nog afscheid nemen van Jappie. Rond 23.00 uur konden we de deuren van de zaal dichtdoen en was iedereen op weg naar huis. ♦ *Marjolein van Eek*

SBV-'baandagen' VEC 2016

Men kan op de baan trainen met personenauto's, maar ook met vrachtwagens!

U kunt een of meer dagen en/of dagdelen vastleggen bij de SBV. De kosten zijn 125 euro (exclusief BTW) per twee uur.

Dit doet u door een mail te sturen aan Marjolein van Eek via marjolein@stichtingsbv.nl met daarin de door u gewenste datum, tijd, ruimtes en eventuele overige zaken, zoals huurauto, zaal, docent, et cetera. Bellen mag natuurlijk ook altijd!

U krijgt dan een reactie of de betreffende datum en tijd nog beschikbaar zijn.

Gratis training Drive Clean voor leerlingen

In 2016 organiseert de SBV weer samen met Responsible Young Drivers (RYD) een aantal avonden voor jongeren die in opleiding zijn voor het rijbewijs.

Jonge automobilisten krijgen een training op de slipbaan en een extra theorieles over de gevaren van alcohol en drugs in het verkeer. De leerlingen krijgen door deze extra training meer bagage mee voor als ze straks de weg op gaan. Deze training heet Drive Clean.

De jonge automobilisten oefenen met het rijden onder speciale omstandigheden, zoals gladde wegen of veel regen. Op de slipbaan in Drachten worden deze omstandigheden nagebootst en krijgen de jongeren uitleg van een deskundige trainer van de SBV hoe te handelen in deze situaties. Ook zit- en stuurhouding komen aan bod. Na een uurtje op de baan, gaan de jongeren naar binnen voor een interactieve theorieles over de gevaren van alcohol en drugs in het verkeer. Deze theorieles wordt gegeven door een promotieteamlid van Responsible Young Drivers. Via een spel, alcoholbrillen en een quiz verwerven de leerlingen op een

leuke en interactieve manier kennis over de gevolgen van deze middelen in het verkeer. Het doel is dat de jongeren zich bewust worden van de gevaren en zelf verantwoordelijkheid hierin nemen.

Data:

Dinsdag	12 januari
Donderdag	11 februari
Dinsdag	8 maart
Donderdag	7 april
Donderdag	19 mei
Vrijdag	10 juni
Dinsdag	5 juli
Donderdag	22 september
Donderdag	27 oktober
Dinsdag	15 november

Iedereen kan leerlingen hiervoor opgeven. De training is gratis. Per avond is er plaats voor maximaal 20 leerlingen. Opgeven kan via marjolein@stichtingsbv.nl.

Daarnaast wordt alleen het onderdeel van de alcohol- en drugsvoorlichting ook gegeven bij rij scholen thuis, indien de rij school zelf theorie geeft. Wie hiervoor belangstelling heeft of hier meer over wil weten, kan contact opnemen met de SBV.

Geef de pen door aan Gert de Vries

Thuisgekomen ligt op de deurmat een grote enveloppe van de SBV. Hoewel ik regelmatig post ontvang die van de SBV afkomstig is, gaat dat meestal via mijn elektronische brievenbus. Enveloppe open gemaakt en gezellig de Schakel gaan lezen, leuke stukjes, interessante stukken en, ook: even voorstellen. Collega Rob Winkel aan het woord over zichzelf. Leuk om te lezen, tot de laatste zin van dat stukje: ik geef de pen door aan Gert de Vries. Ik vond het stukje gelijk niet zo leuk meer! Paar dagen later een mail van Marjolein, wil jij het doen en doe er ook een foto bij. Terwijl ik het liefst achter een fototoestel sta! En hoewel ik Nederlands geleerd heb in het Westen, druk ik me toch makkelijker uit in dialect dan in het ABN. Wat wel te

zien zal zijn in dit even voorstellen. Maar goed, even voorstellen: Gert de Vries, bijna 61 jaar geleden geboren in het (archeologische beroemde) Zuid-Hollandse Valkenburg. Ruim 40 jaar geleden de liefde achterna gegaan en in het Groningerland terechtgekomen. Van die jaren woon ik het overgrote gedeelte in (of eigenlijk óp de) Leek. Getrouwd, vader van 5 zonen en grootvader van alweer 7 kleinkinderen. Geen achtergrond uit de rij schoolwereld, hoewel mij het vroeger altijd een leuk beroep leek en in 2006 min of meer noodgedwongen er toch ingestapt.

Dus nu al weer 10 jaar Autorijschool G. de Vries. En er nog geen dag spijt van gehad. Een mooi beroep, leerzaam en

heel fijn om met jeugdige mensen om te gaan, om hen niet alleen het omgaan met het voertuig te leren maar vooral om hen te leren zich 'thuis' te voelen in het verkeer. Daarvoor ook diverse cursussen gevolgd om mij daarin verder te bekwamen. In mijn jonge jaren opgeleid als automonteur, nog een tijdje vrachtwagenchauffeur geweest en na het vervullen van de militaire dienstplicht via de garage bij mijn laatste werkgever gekomen. Na verschillende productie- en controlefuncties ben ik daar de laatste 15 jaar o.a. als coördinator opleidingen werkzaam geweest. Affiniteit met auto's, autorijden en opleiden was er steeds. En nu kan ik deze 3 zaken combineren met en in mijn rij school! Beter kan toch niet?

De overstap van werken met collega's naar een solitair beroep vond ik in het begin wel lastig. Het overleg met collega's, je ideeën en meningen reflecteren, sparren: het was er niet meer. Je hebt wel omgang met collega's tijdens het wachten bij praktijkexamens bij het CBR, maar dat was voor mij toch niet vergelijkbaar. Mede daarom mij aangesloten bij de PGCA. Met het lidmaatschap daarvan kwamen ook de voordelen van dat lidmaatschap. Overleg met collega's, bijgepraat worden over allerlei situaties en zaken. Niet steeds het wiel opnieuw alleen moeten uitvinden. Elkaar bijstaan wanneer dat nodig is, heel prettig voor me. Én voor de bijscholing, ook niet onbelangrijk, Drachten is niet zo heel ver rijden en de lunch is bij de SBV altijd goed voor elkaar!

Ook voor de gezellige zaken in het leven, nieuwjaarsreceptie, een uitje met elkaar kan ik bij de PGCA terecht. Sinds 2 jaar secretaris van de PGCA en daarmee bestuurslid van een club vakmensen die leeft en gelukkig ook groeiende is!

Verrijkend. Buiten mijn werk en gezinsleven om mag ik graag met mijn fototoestel de natuur ingaan. Om dan thuis met de foto's bezig te zijn en wat te bewerken. Muziek luisteren: ik luister veel naar (pop) muziek uit de jaren 70 (zo blijf ik me jong voelen); lezen: ik kan mij er heel goed

mee bezighouden. Vervelen staat dan ook niet heel bovenaan in mijn woordenboek.

Even voorstellen is langer geworden dan ik van te voren gedacht heb, maar dit ben ik. En bij deze wil ik de pen graag doorgeven aan Fokko Werkman.

Nieuwe basiskenmerken voor alle rotondes en kruispunten

Rotondes en kruispunten zijn momenteel te verschillend van elkaar waardoor gevaarlijke situaties kunnen ontstaan. Nieuwe, algemene basiskenmerken van het CROW moeten hier verandering in brengen. Daarop hoopt minister Schultz van Haagen van Infrastructuur en Milieu.

De minister ziet dat automobilisten vaak niet weten waar ze aan toe zijn door de wirwar aan verkeersborden, wegmarkeringen en zebra's en grijpt daarom in. Van alle ernstig gewonde verkeersslachtoffers vindt 44 procent plaats op een kruispunt. Ruim tweederde van deze heftige ongelukken vindt binnen de bebouwde kom plaats.

Er ligt een nieuwe basis voor een veiliger wegennet binnen en buiten de bebouwde kom. Voor de drie typen wegen in Nederland (erftoegangswegen,

gebiedsontsluitingswegen en regionale stroomwegen) is voor de situatie binnen en buiten de bebouwde kom aangegeven hoe een kruispunt er minimaal uit moet zien. Ook turborotondes komen in het rapport aan bod.

Minister Schultz is blij met de publicatie. "Nederland heeft ruim 3000 rotondes, die nu nog vaak heel verschillend zijn vormgegeven. Dankzij deze basiskenmerken kan een weggebruiker straks beter herkennen wat voor rotonde of kruispunt hij nadert, wat hij hiervan kan verwachten en welk gedrag er van hem wordt verwacht. Ik verwacht dat dit bijdraagt aan een verkeersveiliger Nederland."

De maatregel is een onderdeel van de beleidsimpuls verkeersveiligheid uit het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2008-2020 van de overheid. CROW, het

nationale kennisplatform voor infrastructuur, verkeer, vervoer en openbare ruimte, heeft in opdracht van de minister het plan voor de basiskenmerken van rotondes en kruisingen opgestart in 2013.

Dit gebeurde samen met Rijkswaterstaat, provincies, gemeenten, een waterschap, SWOV, TNO, adviesbureau RoyalHaskoning DHV en met de betrokkenheid van meerdere koepelorganisaties. Nu de publicatie klaar is, kunnen nieuwe wegen worden aangepast aan deze kenmerken. ♦ Bron: *Verkeerspro.nl*

Column: Wat were we nijs awee

Op een kille vrijdagmiddag verzamelden een dikke vijftig mensen zich bij het VEC in Dr88, om deel te nemen aan het ABL-uitje. Een bonte verzameling rijinstructeurs, al dan niet vergezeld door vaste partners, familieleden of minnaressen. Met de bus naar de zee en met de boot over de zee (andersom was geen optie). Onder het mom van: "We gaan een rijnschool bezoeken..."

Ja ja, aan de goed gevulde koelboxen was te zien, dat het reeds genoemde bezoek niet de hoogste prioriteit zou hebben dit weekend. Reeds in de bus zat de stemming er poerbêst in en binnen een poep en een scheet stonden we op de kade met onze te volle tassen en illegale biervoorraad te wachten op de douaniers. Aangezien onze biersmokkelaars het bier in opvallende koelboxen hadden "verstopt" en één van de genoemde koelboxen ook nog eens met luid kabaal in de vertrekhal omkieperde, vreesden wij met grote vrees, dat minimaal twee van onze collega's de overtocht niet gingen meemaken. Dit viel echter reuze mee. (Hoezo strenge controle, hoezo IS, hoezo bommen aan boord?)

Twee andere collega's, toevallig ook nog met elkaar getrouwd en nee, we noemen wederom geen namen, wisten blijkbaar niet dat Engeland bij het buitenland hoort en dat daarvoor een paspoort vereist is. Ook dit probleem werd na het betalen van een flinke som duiten en een ellenlange taxirit opgelost. Aangezien zij in veruit de grootste en duurste lesauto rondrijden, was dit voor hen geen enkel bezwaar en konden we dan toch eindelijk aan de overtocht beginnen. Véél te laat op bed, véél te vroeg eruit, maar goedgemutst gingen wij richting "the driving academy", waar wij zeer gastvrij onthaald en bezig gehouden werden.

Na het nuttigen van de lunch nog even "shoppen" en daarna terug naar de haven, om met een andere boot de terugreis te aanvaarden. De boot van de heenreis bleek te zijn afgehuurd voor een overtocht met "Halloweenvierders" en aangezien enkele van ons gezelschap geen enge maskers nodig hebben, was de kans té groot, dat we hen kwijt zouden raken. Op de terugweg nog een afsluitend diner en een radioverslag van de voor enkelen teleurstellend verlopen Friese derby en toen waren we rond 17.00 uur weer terug in Dr88 en konden we terugzien op een enorm gezellig weekend.

Lia, Janke, Nico, Piet en Marinus bedankt voor de geweldige inzet en organisatie en Keimpe voor de prachtige fotoreportage. Cker voor herhaling vatbaar!
 ◆ Th.K., uw varende reporter

Kennismiddag Gedrag en Verkeer 18 november

Op woensdagmiddag 18 november 2015 organiseerde het Regionaal Orgaan verkeersveiligheid Fryslân (ROF) in samenwerking met zijn verkeersveiligheidspartners een Kennismiddag Gedrag en Verkeer in het WTC Expo Leeuwarden.

De middag was bedoeld voor leerkrachten en verkeersouders van basisscholen, voor docenten van het voortgezet onderwijs en van mbo-opleidingen, voor gemeentelijke verkeerscoördinatoren, voor verkeersveiligheidsorganisaties en verdere belangstellenden. Het thema van deze middag was 'gedragsbeïnvloeding en innovatie'.

Na de ontvangst konden de bezoekers langs verschillende stands op het kennisplein. Het volgende gedeelte van de middag was voor de officiële start. Deze werd gedaan door Sipke van der Meulen, secretaris van het ROF. Daarna was het de beurt aan de twee gastsprekers, te weten Frans Larmené (gedragswetenschapper bij de NHL Hogeschool te Leeuwarden) en Ron Berkhout (docent bij de Politieacademie).

Na een pauze konden de deelnemers ieder twee workshops volgen. Ze moesten kiezen uit vier workshops. De workshops werden verzorgd door Sandra van Baars (VVN) en Marjolein van Eek (SBV), Margot Blaauw (VVN), Pieter Folkertsma en Kevin Oudhuis (beide RYD) en tenslotte Kees Mourits (Fietzersbond).

In de namiddag sloot Sipke van der Meulen de middag af. De organisatie van de inspirerende middag was in handen van Evelien Karrenbelt en Jan van der Zwaag (beide ROF) in samenwerking met Margot Blaauw (VVN) en Marjolein van Eek (SBV).

Applicaties 2016

Begin 2016 verzorgt de SBV weer een aantal applicatiecursussen en andere cursussen in het VEC.

Woensdag 6 januari 2016: voertuigbeheersing (ook RIS)

Het benoemen en verklaren van:

- Het belang van een geautomatiseerde voertuigbeheersing en wanneer hier sprake van is (comfortabel, 50% van de rijopleiding);
- De opbouw en schematische volgorde van het aanleren van voertuigbeheersing;
- Doel-middel in voertuigbeheersing (gebruik van bijzondere manoeuvres en andere scripts/verkeersopgaven bij aanleren);
- Het gebruik van meerdere praktische toets oefeningen en creatieve oplossingen;
- Het gebruik maken van de "zone van de naaste ontwikkeling";
- Lerend leren en het RIS-boek van de RIS-leerling;
- De voordelen van toetsen (modules, TTT, RIS-toets);
- De gebieden en wegategorisering volgens Duurzaam Veilig;
- Het juiste gebruik en juist invullen van de instructiekaart (doel-middel, fases, stap 1 t/m 8);
- Het juiste gebruik van zelfreflectie (rijles, module, fase).

Kosten zijn € 130,-.

Dinsdag 12 januari 2016: praktijkvoorbereiding

Cursus bestaat uit een deel theorie en een deel praktijk. Het gaat om de voorbereiding voor je eigen examen. Tijd: 9.00-15.00 uur.

Op die dag wordt ook het dagdeel praktijk afgesproken. De praktijk doe je met een collega en een instructeur.

Kosten zijn € 199,-.

Vrijdag 12 februari 2016: Faalangstinstructeur: ook RIS

130 euro voor de theorie (telt mee voor 2 dagdelen). Je kan alleen deze theoriedag volgen, dan krijg je dus 2 dagdelen voor je applicatie. Om naast de uren ook een certificaat te krijgen voor faalangstinstructeur moet er ook een halve dag praktijk worden gedaan.

Kosten zijn € 150,-.

Dinsdag 8 maart 2016: Alcohol, drugs en medicijnen in het verkeer

- Inzicht geven in alcoholgebruik, drugsgebruik, gebruik van medicijnen, (overmatige) vermoeidheid, slaapdeprivatie in

combinatie met het rijgedrag tijdens rijles en het besturen van voertuigen.

- Het vroegtijdig signaleren van het gebruik van genoemde middelen draagt bij aan een hogere verkeersveiligheid.
- De rij-instructeur kan tijdens de rijlessen de leerling bewust(er) maken van de invloed en de gevolgen van het gebruik van deze middelen.

Kosten zijn € 130,-.

Opgeven kan via marjolein@stichtingsbv.nl of 0512-544610

SUDOKU

Oplossing vorige Sudoku:

6	5	3	8	2	7	1	9	4
9	8	1	4	3	5	6	7	2
2	7	4	6	1	9	3	8	5
8	4	2	7	9	1	5	6	3
1	9	5	3	6	4	8	2	7
7	3	6	5	8	2	4	1	9
5	6	9	2	4	8	7	3	1
3	2	7	1	5	6	9	4	8
4	1	8	9	7	3	2	5	6

De nieuwe opgave.

		2		8	9	3		
							8	1
1					4			6
		9			6			
5			9		1	2	7	
	2							3
7					2			9
							4	
	3	5			8	1		

'Agressiviteit tegen lesauto's neemt schrikbarend toe'

Agressiviteit tegen lesauto's is een groeiend probleem in het verkeer. Dat vindt een groep rijkschoolhouders, waarvan rij-instructrice Lianne Harmers uit Emmen zich nadrukkelijk uitspreekt. Bumperkleven en afsnijden zijn volgens haar aan de orde van de dag, en ze is bang dat fysiek geweld niet lang uit gaat blijven. Ze begrijpt niet waarom er van andere weggebruikers niet een beetje meer respect is voor de lesauto. "Iedereen is toch zo begonnen?"

Harmers zit dertien jaar in het vak als rij-instructrice en heeft haar eigen rijkschool. Ze is tevens gecertificeerd faalangst-instructrice. Ze merkt al sinds het begin dat er ongeduld bestaat onder andere weggebruikers ten aanzien van de leswagen, maar merkt steeds vaker dat die overslaat in agressie. "Het is een mentaliteitsprobleem", zegt ze er zelf over.

Ze spreekt van bumperkleven, obscene gebaren, toeteren en afsnijden. "Het is aan de orde van de dag. En dat maakt indruk op mijn leerlingen. Kennelijk accepteren automobilisten niet dat een leerling zich aan de maximumsnelheid houdt." Het overkwam Harmers vorige week nog, toen een BMW haar probeerde in te halen op een landweggetje. Die reed met hoge snelheid in de berm, raakte in een slip en tolde een kruising op. "Alleen omdat er geen ander verkeer reed, bleef een ongeluk uit."

Harmers denkt zelfs dat fysiek geweld niet lang kan uitblijven. Voor de zekerheid heeft ze daarom een dashcam in haar auto geplaatst. "Die neemt beeld en geluid op. Mocht er dan iets gebeuren, heb ik alles in ieder geval op band." Ze gaat zelfs verder en laat een camera op de hoedenplank plaatsen om bumperklevers vast te leggen. "Het kost veel energie, maar het is helaas nodig."

De Drenthse is niet de enige rijkschoolhouder die de problemen ervaart. Ze praat er regelmatig over met collega's die haar verhaal volledig onderschrijven. "Het lijkt erop dat mensen bij het zien van een lesbord denken: zorg maar dat je daar niet achter komt. En ik begrijp niet waarom automobilisten dan niet gewoon een beetje meer respect kunnen tonen. We zijn toch allemaal begonnen in de lesauto?"

Harmers begrijpt dat ze het verkeer niet in haar eentje kan verbeteren, maar wil zich wel laten horen. "Soms wil je zo'n man of vrouw wel uit de auto slepen als hij weer een idiote actie uithaalt. Maar je moet als rijinstructeur het goede voorbeeld blijven geven, ook omdat de leerling 100 procent op je kan en moet vertrouwen. Ik hoop dat het mensen aan het denken zet, maar weet zo ook niet hoe we dit kunnen veranderen." ♦ *Bron: Verkeerspro.nl*

Theorie-examen CBR wordt voorgelezen in nieuwe proef

Het CBR start 16 december een proef waarbij een computerstem de vragen van het theorie-examen voorleest. Examenkandidaten kunnen tijdens deze pilot, die een half jaar duurt, kiezen voor deze extra optie bij een theorie-examen met extra tijd en bij een individueel begeleid theorie-examen. Deze speciale examens hoeven zij vanaf dan ook niet meer per sé via een rijkschool te reserveren. Dyslectici krijgen de extra kosten van deze examens terug. Mogelijk wordt geluid na de pilotfase ook bij het reguliere theorie-examen toegevoegd.

VerkeersPro maakte in september al melding van de aanstaande pilot. Sinds de invoering van het nieuwe theorie-examen worden de vragen niet meer voorgelezen. Dit examen vindt namelijk niet klassikaal plaats, maar achter een eigen scherm. De pilot met de toevoeging van geluid aan het theorie-examen stond aanvankelijk al voor eind oktober gepland, maar wordt nu net voor de Kerst opgestart.

Tijdens de pilot is geluid beschikbaar voor de categorieën auto, motor en bromfiets. Ook een aantal CCV-examens wordt in de pilot meegenomen. Kandidaten kun-

nen op alle CBR-locaties meedoen aan de pilot. Zij krijgen oortjes in op het examen, waardoor de computerstem te horen is die de vragen voorleest. Na een korte instructie via het scherm kunnen kandidaten het geluid bedienen.

In de pilotfase kunnen kandidaten een theorie-examen met geluid op verschillende manieren reserveren: via hun opleider of rechtstreeks via de website van het CBR. Voor het individueel begeleid examen heeft een kandidaat een medische verklaring nodig om rechtstreeks te reserveren.

Een extern onderzoeksbureau onderzoekt in deze pilotfase hoe kandidaten geluid bij het examen waarderen en hoe zij presteren. Daarbij ligt de focus vooral op kandidaten met leesproblemen, zoals laaggeletterdheid en dyslexie. Daarnaast wordt het gebruiksgemak onderzocht, de werking en andere effecten op het examen.

Kandidaten met een dyslexieverklaring kunnen tijdens de pilot op verzoek terugkrijgen van het examengeld van de toeslag (10,15 euro) voor het examen extra tijd (verlengd examen). De roep om actie voor dyslectici kwam al eerder

vanuit de belangenvereniging Impuls & Woortblind. Zij vinden het oneerlijk dat dyslectici sinds de komst van het nieuwe theorie-examen extra kosten moeten maken voor een individueel begeleid examen, waar de vragen door een CBR-medewerker worden voorgelezen.

De toevoeging van geluid is dus vooral voor deze groep een uitkomst. Examenkandidaten die in de afgelopen periode extra kosten hebben gemaakt om deze reden, worden echter niet met terugwerkende kracht gecompenseerd. "We hebben afgesproken dat we vanaf de pilotfase het bedrag gaan retourneren", aldus woordvoerder Irene Heldens.

Al gedurende de pilot van een half jaar wordt het effect van de geluidstoevoeging geanalyseerd. Mocht het een effectief middel blijken, dan zal het direct worden behouden. "We evalueren op tijd en proberen de pilot dan over te laten lopen zonder tussenpauze", aldus Heldens. Of de invoering bij succes niet alleen bij de verlengde theorie-examens gaat gelden of ook bij de reguliere examens, is nog niet duidelijk. "Het is een van de opties die wordt overwogen als het een succes blijkt." ♦ *Bron: Verkeerspro.nl*